

Първа глава

Начало

Реджо Калабрия, Южна Италия. Началото на петдесетте години на двайсети век.

Всички стилни дами в града шият дрехите си при Франка Версаче. Тя е най-добрата сред модистките в Реджо, а също и в цялата провинция Калабрия. Никой не може да се мери с нея. През петдесетте модата се диктува от парижката haute couture¹, а италианските модни шивачи купуват кройки от „Диор“, „Живанши“ и „Баленсиага“, за да ги възпроизведат едно към едно по поръчка на своите клиенти. Само че Франка Версаче не се задоволява с просто подражателство. Тя е твърде ярко изявена личност, за да копира другите, дори този друг да се окаже някое от божествата на модния Олимп. Като момиче мечтае да учи медицина, но според баща ѝ тази професия е твърде мъжка. Ето защо започва да овладява тайните на шева и кройката в „Парижанката“ – най-доброто ателие в града. Кръстена Франческа, но сама предпочела по-отривистото, категорично и безапелационно име Франка, тя черпи вдъхновение от френските дизайнери, но още от самото начало, щом се научава сама да крои плата, започва така въодушевено да променя линията на моделите, че крайният резултат трудно позволява да се определи истинският автор.

¹ Haute couture (фр.) – буквално „висок шев“ – това е популярното наименование за висша мода, изработвана по поръчка. – Б. р.

Нейният съпруг Антонио търгува с въглища на едро и дребно, но голямата му любов са книгите, поезията и операта. Франка се отнася с нежна обич към своите три деца: Тина, родена на 10 ноември 1943; Санто – 16 декември 1944 и Джани – 2 декември 1946. На 2 май 1955 на бял свят ще се появи Донатела. Но майката има по-специално отношение към Джани, изпитва към него особена привързаност. След училище момчето не си играе с модели на автомобили, а предпочита, скрит зад някоя завеса в маминото ателие, да наблюдава клиентките, които мерят нови рокли. А те са Анна Лукритано, Лили Кондело, Пина Ликонти, госпожа Нунари и всички останали съпруги на най-преуспяващите бизнесмени и заможни люде в Реджо. Дами, които ще покажат новите си тоалети пред местното изискано общество по време на празненства, екстравагантни венчавки, както и в „движението“, докато бавно дефилират из централните улици на града. По-късно, вече световноизвестен, на Джани никога не ще омръзне да се връща към спомените за онези щастливи дни.

„Често разказвам за отдавна отминалото време на мое-то детство, време, което може би днес изглежда митично, измислено и нереално – споделя той с журналиста Роберто Алеси и изследователката на модата Николета Бока. – Обаче е самата истина. Все още усещам аромата в онова ателие, виждам цветовете му, червеното на завесата, зад която аз, не повече от шестгодишен, се крия. Помня роклята от черно кадифе, изключително елегантна, която майка ми мери на една от клиентките, госпожа Иполито. Виждам ръцете на мама. Виждам как клиентката почти се променя под техния допир, сякаш докосната от някаква магия. И тогава си казвах: А сега мама ще скъси малко предницата, за да остави роклята по-дълга отзад, а след това ще направи нещо против правилата, нещо много смело. И ставаше точно както си го мислех. Макар и на такава крехка възраст, нещо у мене бе вече решено. Тази отдавнашна проба, както се оказа, така и не вижда своя завършек. Онази черна рокля, подобна на жреческо одеяние, е все

така осезаема, все така присъства в моето въображение – първата рокля, която съм запомнил.“ Тази черна рокля ще се превърне в пробен камък за дизайнера Версаче. Той ще я твори и претворява от една колекция в следваща, като я пригажда към съвременето, понякога дълга и прилепнала, с деколте като на вечерен тоалет или пък по-къса и свежа. Нарича я своята „незабравима рокля“.

Връзката на Джани с неговата майка е инстинктивна и много дълбока. При бащата Антонио работата е по-сложна. Но и с него споделят общи неща. Антонио е търговец, който обича изкуството и операта. В състояние е да цитира наизуст откъси от „Илиада“ или „Одисея“. Когато Джани е още съвсем малък, бащата го завежда за първи път в театралната зала на Реджо Калабрия, за да гледат операта „Бал с маски“ на Верди. Твърде невръстен, за да следи действието, Джани остава възхитен от певците в техните великолепно костюми, както и от приповдигнатата атмосфера във фойетата. Антонио го води и на кино, за да види Силвана Мангано в „Горчив ориз“, София Лорен и Джина Лолобриджида. Сценичната изява, атмосферата на масовото изкуство крият могъща притегателна сила за него. Едно от любимите му занимания е да облича кукли в парчета плат, останали от работата на майка му, след което разиграва с тях представления на собствената си миниатюрна сцена.

Рутинният ход на живота извън ателието не го интересува особено. Заниманията в училище не го вълнуват. Там Джани е постоянно разсеян, вечно рисува модни скици в тетрадките си. Един от преподавателите привиква притеснен майката, за да обсъдят заниманията на сина ѝ, които в неговите очи са чиста перверзия. За този учител нахвърляните скици се родят с порнографията, съдържат цинично предизвикателство, крият нещо злокобно. А всъщност малкият Джани просто опитва да изобрази красивите сексапилни актриси, които е видял в киното. Франка Версаче успокоява учителя, но сама разбира, че традиционните академични занимания не са за нейния син. Въпреки това не го изпраща в консерва-

торията, както самият той би желал, а избира един по-традиционен, ако и недотам амбициозен подход. Джани се дипломира като чертожник. Трудно е да си представим нещо в по-голяма степен несъвместимо с неговите генетични заложби от тази дребнобуржоазна професия, с която момчето така и не се захваща.

И дума да не става. Джани се чувства далеч по-уютно, когато съзерцава морето през някой прозорец на тяхната къща. Море, което на това място от пролива, разделящ континента от Сицилия, прилича повече на езеро. Той ясно вижда на преден план палмите и катедралата, а под тях – мозайките на римските бани с техните изображения на делфини и Медуза в синьо и помпеанско червено. Джани е особено щастлив и през летата, прекарвани на йонийското крайбрежие или в Санто Стефано д'Аспромонте, където има възможност да се скита из горите, без да срещне жива душа, и поема дълбоко въздух в омайно усамотение. Разбира се, най-добре се чувства в ателието на майка си, където за кратко време става безценен помощник. Едва навършил двамайсет години, Франка го изпраща като закупчик за двата основни модни бутика в Реджо, от които единият е за женска, а другият – за мъжка мода. Джани започва да пътува до Рим и Милано, до Париж и Лондон. Това е краят на шейсетте години на двамайсети век, а Париж е царство на Пиер Карден, на модерниста Пако Рабан с неговите миниатюрни одежди от метални и пластмасови късчета, а също на Карл Лагерфелд, който връща към живот модната империя „Клое“. Шеметният Лондон се е сдобил със своята нова неконформистка визия благодарение на „Биба“, миниполите на Мери Куонт и кльошавите като комари модели Джейн Шримптън и Туиги. Пред погледа на Джани Версаче се разкрива цял един свят.

Две години по-възрастен от него, Санто е любимецът на бащата. Осемнайсетгодишен е приет в университета на Месина, специалност „Бизнес администрация и икономика“, като в същото време помага на баща си в семейните дела. Джани не проявява завист към по-големия

си брат, който се отнася покровителствено към самия него. „Той бе моята жертва – споделя Джани вече като възрастен. – Можех да го въртя на малкия пръст както си искам. Крънках го за пари, понеже знаех, че всеки момент може да получи още от татко.“ Санто е типичен по-голям брат: споделя вкусовете на бащата, участва в няколко колоездачни обиколки на Италия, играе футбол в Трета дивизия. Дори следва традиционната за семейството политическа линия – дядото, общар, е бил приятел на убития от фашистите през 1924 година социалист Джакомо Матеоти, затова, когато предстояло посещение на виден фашист в града, го прибирали за няколко денонощия в затвора, за да не стане беля. Самият Санто ще се присъедини към Социалистическата федерация на Реджо. Още като дете той неизменно е пример за уравновесен по-голям брат, който се грижи за другите, който съблюдава установените в обществото правила и изгражда собствено бъдеще с помощта на учение и спорт. В свободното време Санто играе баскетбол. Карло Казиле, приятел от детските години, си спомня, че бил силен играч и дори става капитан на градския баскетболен отбор, наричан „Айкс“, а впоследствие „Пиеро Виола“. Санто така и не забравя своя отбор и му помага да се измъкне от финансови затруднения през 1998 година, защото е останал с прекрасни спомени и понеже е убеден, че „баскетболът, един от най-красивите спортове днес, е от първостепенно значение за Реджо Калабрия“.

Санто е мъдрецът в семейството. Ето какви спомени е запазил за баща си: „Той ми внуши представа за работата като дълг, на първо място, и право – на второ, като неизменно ми осигуряваше свободата да избирам полето на собствената си дейност. Баща ми бе единственият, който не каза нищо, когато реших да напусна сигурната банкова служба в „Кредито Италиано“, за да започна като самостоятелен данъчен консултант.“ Бащата потвърждава особеното положение на Санто в семейството. Антонио, винаги отчужден и резервиран, изтъква за първи път неговия статут по време на едно коледно съ-

биране в средата на осемдесетте, проведено в прословутата вила на брега на езерото Комо, в Молтрацио, която Джани е купил и обновил малко по-рано. По време на това семейно събиране, така тясно свързано с обичаите на Южна Италия, които Джани дълбоко тачи, членовете на семейството бърбят на най-различни теми, обсъждат работата, проблемите и бъдещите си планове. В даден момент Донатела се обръща към Антонио: „Тате...“, но не може да продължи, защото бащата я прекъсва с думите: „Питай Санто.“

Когато Джани започва кариерата си на дизайнер, Санто е плътно до него – внимателно проверява първите договори с големите модни къщи. Той е неизменно до талантливия си и продуктивен по-малък брат и след това, през 1977-а, когато трябва да се регистрира компанията.

Двамата братя имат и по-голяма сестра – Тина, която за съжаление умира от перитонит на десетгодишна възраст. Джани никога не ще забрави майчината покруса в онези драматични дни. „Сякаш бе загубила ума си. През цялото време остана край сестра ми. Мен ме изпратиха при леля и чичо. Но там не ме свърташе и един ден избягах обратно у дома. Когато влязох, видях мъртвото тяло на сестра си в отворен ковчег и цяло отрупано с бели цветя. Усетих, че се задушавам. Приближих мама, коленичила край ковчега, и я хванах за ръка. „Тина отиде на небето – каза тя през плач. – Сега ми оставате само вие със Санто.“ Дълго време в дома им витае мрачна атмосфера. Франка Версаче вече не е същата. Неспособна е да работи и често плаче, макар да полага усилия да скрива своето състояние. „И ето че един ден – спомня си Джани – тя ми каза: „Джани, скоро ще си имаш нова сестричка.“

На 2 май 1955 година се ражда Донатела. Тя е не само най-малката в семейството, но и напомня на всички за Тина, така че започва живота с определени преимущества, орисана е да бъде закриляна, обгрижвана и глезена. Разликата между Джани и сестричката му е девет години, но от самото начало помежду им се установява крепка връзка. „Двамата с Джани имаме еднакви характери,

еднаква индивидуалност – ще сподели след време Донатела с Джакаранда Фалк в интервю за списание „Еспресо“. – Санто за щастие е по-различен, по-уравновесен и трезвомислещ.“ Първите дрехи, които шие Джани, са за Донатела. Когато навършва десет години, той я съветва да изруси малко кичури в косите си. Донатела облича първите рокли с марка „Версаче“. Тя си спомня два ключови момента от ранните години на двамата, когато самата тя е съвсем малка. „Джани ми възложи важна задача – разказва тя. – Трябваше да го предупреждавам, когато родителите ни се прибираха у дома, та да не го сварят, че си играе. Веднъж, след като вече се бе убедил, че заслужавам неговото доверие, той ме накара да взема ключовете за колата, които лежах на върху нощното шкафче в спалнята на родителите ни. Искаше да отиде на концерт, докато всички у дома са си легнали. Повечето деца се мъчат да не изпълняват нарежданията на по-големия брат. Не и при нас, защото всичко, което искаше да правя, изглеждаше толкова забавно. Не съм срещала друг човек, който така силно да вълнува моето въображение, да ме изненадва с всеки свой ход.“ Ако я нямаше тази вродена съпричастност, никога не би се установило онава съвършено разбирателство между Джани и Донатела, изразено за първи път, когато той започва да търси нейното мнение и да я третира като своя муза, за да израсте впоследствие до една несравнима лична и професионална хармония. Привлечена от света на модата, запленена от гения на своя брат, Донатела ще зарече Факултета по литература към Флорентинския университет, за да стане най-напред негова сянка, а впоследствие и дясна ръка на Джани Версаче.